

Statens inköpscentral
Anna Clara Törnvall Wittgren
+46 707 646 467
anna.clara.wittgren@kammarkollegiet.se

Remissvar på Meddelande från EU KOM "Den inre marknaden: vår europeiska hemmamarknad i en osäker värld. En strategi för att göra den inre marknaden enkel, sömlös och stark"

Sammanfattning

Nedan följer Kammarkollegiets remissvar avseende EU kommissionens (EU KOM) meddelande om strategi för den inre marknaden. Underlaget har främst beretts ur Statens inköpscentrals uppdrags- och verksamhetsperspektiv, det vill säga upphandling och relationen mellan det offentliga och dess leverantörer.

Strategin identifierar ett antal hinder för den inre marknadens funktion och potential. Kammarkollegiet konstaterar att många av dessa är kända och har en påverkan på upphandlingsområdet på olika sätt. Detta gäller särskilt i de delar som handlar om att man i olika medlemsstater har olika regler för företagande och företag, att det finns brister i erkännandet av olika typer av kvalifikationer (trots principen om ömsesidigt erkännande), att det finns en bristande standardisering av kravställning samt olikheter i regler rörande förpackning och märkning med mera.

EU KOM har i strategin föreslagit ett antal olika åtgärder för att komma tillrätta med de identifierade hindren. Kammarkollegiet lämnar nedan sina övergripande synpunkter på dessa.

Sammanfattningsvis så ser vi inte att en ökad detaljreglering på EU-nivå för hur vi genomför och utformar enskilda upphandlingar bidrar till sådana förenklingar och effektiviseringar som eftersträvas. Inte heller en utökning av parallella administrativa strukturer för tillsyn och återrapportering per se.

Däremot kan åtgärder som bidrar till en standardisering på EU-nivå som möjliggör leveranser av varor och tjänster på den inre marknaden och mellan medlemsstater som är kompatibla tekniskt, säkerhetsmässigt, och innehåller den information som är nödvändig för att verifiera kravuppfyllelse ur ett stort antal perspektiv, positiva.

Ett framgångsrikt exempel på standardisering inom inköpsområdet, som visar att det är möjligt, är e-fakturastandarden PEPPOL.

Strategins problemformuleringar är verkliga men de åtgärder som vidtas för att komma tillrätta med dessa behöver utformas för att också omhänderta de skillnader som finns mellan olika medlemsstaters organisering och styrning av upphandlingsområdet med målet att åstadkomma förenklingar men också styra mot mer tydlig och jämförbar strukturerad data och information i kombination med förenklingar för leverantörer att inkomma med den information som efterfrågas på ett förutsebart sätt.

Kammarkollegiets synpunkter och kommentarer

Kammarkollegiets leverantörer är huvudsakligen svenska leverantörer dvs. företag etablerade i Sverige som verkar inom marknader där det råder en stor nationell konkurrens. Det är endast inom ett fåtal ramavtalsområden som vi idag har utländska ramavtalsleverantörer.

Kammarkollegiet bejaktar EU KOM förslag till åtgärder som syftar till att modernisera regelverk för produkter i syfte att öppna för teknisk utveckling, inte minst inom hållbarhetsområdet, och en harmonisering av dessa regler mellan medlemsstaterna. Det bör dock alltid säkerställas att köpare ska kunna få information om och känna sig trygga med att kravställningen på de produkter som säljs på den inre marknaden uppfyller krav på säkerhet med mera och att förenklingar i ett avseende, och för vissa marknadsaktörer, inte leder till negativa effekter och problem i ett annat perspektiv exempelvis för upphandlande myndigheter.

När det gäller digitalisering så är beslutet om att införa digitala produktpass ett stort steg i riktningen att uppnå en spårbarhet och strukturerad information kopplat till produkter. Kammarkollegiet bejaktar initiativ och förslag till åtgärder som syftar till att förenkla för företag att inkomma med information på ett digitalt och enhetligt sätt där informationen kan mer användas av exempelvis upphandlande myndigheter på hela den inre marknaden. Här ser vi att de initiativ som tagits hittills - ESPD, e-forms - inte nödvändigtvis har bidragit till en förenkling för företag eller upphandlande organisationer utan snarare upplevts skapa en ineffektivitet och här krävs ett omtag för att uppnå de syften, det vill säga förenkling och effektivisering, som eftersträvas.

I frågan om digitalisering och tillgång till gemensam data om de upphandlingar och inköp som görs på den inre marknaden är det viktigt att ta med det nationella perspektivet där Sverige för offentliga upphandlingar har en modell där upphandlande organisationer har olika annonseringsplattformar, olika upphandlingssystem, olika e-handelssystem osv. Snarare än att fokusera på

utvecklingen av specifika digitala system så kanske behovet av standardiserad information, standardiserade format, gemensam kodning/klassificering av varor och tjänster och obligatoriska fält, oavsett systemstödslösning, i offentliga upphandlingar är det som bör ligga i fokus.

När det gäller förslaget om att utse s.k. nationella sherpas för att säkerställa att regeltillämpningen och arbetet i respektive medlemsstat sker i linje med EU:s strategi så är en generell synpunkt att parallella tillsyns-, styr- eller rapporteringsstrukturer inte bidrar till en effektivitet i regeltillämpning eller i det praktiska genomförandet i respektive medlemsstat.

En annan generell synpunkt är att det finns risker, och utmaningar, med att implementeringen och tillämpningen av EU-lagstiftningen divergerar mellan olika medlemsstater. Vi har dock, inom upphandlingsområdet, sett att en mer detaljerad reglering av upphandlingsprocessen på EU-nivå leder till svårigheter i tillämpningen i den enskilda upphandlingen där kraven och utformningen av upphandlingen behöver anpassas till det specifika upphandlingsföremålet och andra omkringliggande, ibland nationella, omständigheter och regler.

Det finns också en tydlig målkonflikt i strategins ambition att göra det enklare för små och mindre företag att verka på den inre marknaden. Man föreslår åtgärder som att ta bort återrapporteringskrav, förenkla efterlevnad osv. Det är vällovligt och en implementering av engångsprincipen i praktiken är något som fortsatt bör eftersträvas. Frågan som väcks är hur dessa förenklingar och minskade krav på information/återrapportering förhåller sig till kraven på att kunna öka kontroller och följa upp leverantörer så att inte oseriösa och kriminella aktörer gör affärer med det offentliga.

Beslut

Detta beslut har fattats av tfj Avdelningschef Anna Ekberg. I den slutliga handläggningen har Avdelningschef Anna Clara Wittgren deltagit.

Anna Ekberg
Tfj Avdelningschef Statens inköpscentral

Sändlista

1. Registratur
2. Rättsavdelningen
3. Kommunikations- och utvecklingsavdelningen

DOKUMENT SIGNATURER

Innehållet i detta dokument är digitalt signerat.
Namn och tidpunkter visas på denna sida.

